

БЕЛАРУСЬ ЗАБЯСПЕЧЫЛА САБЕ ВЫБАРЧЫ СУВЕРЭНІТЭТ

Меркаванні

«ТАКІХ АДКРЫТЫХ ПРЭЗІДЭНТАЎ ВЕЛЬМІ МАЛА»

Чым замежным журналістам запомнілася прэс-канферэнцыя Аляксандра Лукашэнкі

Беларускія журналісты да адкрытасці і разгорнутых адказаў кіраўніка дзяржавы ў цэлым прывыклі. А вось для некаторых замежных журналістаў такая размова з Прэзідэнтам у навінку. Пацкавіліся ў калегі ў уражаннямі ад вялікай прэс-канферэнцыі Аляксандра Лукашэнкі.

«Гэта цікавы фармат. Я раней глядзеў шмат выступленняў Аляксандра Лукашэнкі. Гэта мая першая сустрэча з ім жывуюю. І, вядома, мне было цікава ўбачыць беларускага Прэзідэнта. Адначасу, што ён выступае вельмі энергічна. Мне спадабалася, што ён кажа тое, што хоча сказаць, нічога не ўтойвае. Прэс-канферэнцыя была доўга, але насычаная і цікавая. Прэзідэнт удзяліў шмат часу журналістам, за што яму вялікі дзякуй. Я не магу сказаць, ці задаволены я адказамі Аляксандра Лукашэнкі, гэта яго думкі. І дзякуй, што ён ім падзяліўся. Наша задача — перадаць гэта сваёй аўдыторыі», — падзяліўся журналіст з Фінляндыі, **карэспандэнт «Елэйс Радзёў» Хэйкі Хейсканен**. У цэлым, па яго словах, у іх няма ніякіх праблем з работай у Беларусі.

Карэспандэнт «Бі-бі-сі» Стыв Рэзенберг расказаў, што шмат выбараў бачыў, але беларусы яго здзівілі. «Я таго не ўспомню, каб у асноўны дзень выбараў адбылася больш як чатырохгадзінная прэс-канферэнцыя аднаго з кандыдатаў у прамым эфіры. Я рады, што меў магчымасць задаць свае пытанні Прэзідэнту Беларусі і ён на іх падрабязна адказаў», — сказаў ён. Стыв Рэзенберг расказаў, што размаўляў з і іншымі кандыдатамі і гэта таксама было цікава.

Журналіст кітайскага агенства «Сінхуа» Чэнь Цін згадаў сваю першую сустрэчу з Прэзідэнтам Беларусі на чэмпіянаце па колцы дроў сярод СМІ. Па яго словах, гэта было вельмі незвычайна. «Як карэспандэнт я таксама рабіў спартаж з выбарчага ўчастка. Усё ціха, спакойна, людзі прыходзілі як на свята, — падзяліўся ён. — Сёння Аляксандр Лукашэнка вельмі адкрыта адказаў на ўсе пытанні, у тым ліку вострыя. Такіх адкрытых Прэзідэнтаў вельмі мала». «Заходнія медыя ўбілі ў галаву, што добра там, а тут дрэнна. Гэта насамрэч абсалютная хлусня. Нам падманяць каштоўнасці. Нас спрабуюць падмануць і павесці па няправільным шляху. Сёння, на вялікі жаль, Армения, Малдова па гэтым шляху ідуць. Беларусь удалося гэтага пазбегнуць у 2020 годзе, інакш бы, магчыма, увуголе не існавала такой краіны», — адзначыў **Мікаэл Бадалян, блогер з Арменіі**, у эфіры тэлеканала «Першы інфармацыйны».

Бразільскі журналіст Лукас Лейрас у эфіры «Першага інфармацыйнага» заўважыў, што Беларусь — вельмі адкрытая краіна, але на Захадзе меркаванне ўжо сфарміравана і іншае яны чуць не хочучы. «Бачым некаторых заходніх журналістаў, якія спрабуюць зладзіць правакацыі. Гэта ўжо занадта. На жаль, у Еўропе схільны казаць пра Беларусь у негатывым ключы. Ім папросту гэта выгада. Насамрэч гэта адкрытая дэмакратычная краіна», — сказаў ён.

Валерыя СЦЯЦКО.

«Чаму гэта не адбываецца? Гэта ж можна зрабіць, я гавару вам як Прэзідэнт. Як беларусы кажуць, «духу не хапае». Няма каму прынаць такое расшэнне. Але гэта іх выбар. Час усё расставіць на свае месцы».

Валерыя СЦЯЦКО.
Фота БелТА.

І з намі. Вы што, на два фронты «ваяваць» хочаце? Вы гатовы зайсці ў Заходнюю Украіну. Паспрабуйце толькі. Будзеце мець тады справу і з Беларуссю, і з Расіяй. Не трэба лезці ва Украіну», — праз прадстаўніка іх тэлеканала перасцярог суседзяў беларускі лідар.

У той час як Прэзідэнт Беларусі выступаў за аднаўленне адносін з палякамі, у медыя-полі з'явілася заява міністра замежных спраў Польшчы Радаслава Сікорскага наконт непрызнання выбараў у Беларусі, якую агучыла прэс-секратар Прэзідэнта Наталля Эйсмонт. У гэтай заяве гаварылася ў тым ліку і аб «агрэсіі Расіі» і расійскім лідары.

«Новошта вы чапляеце Расію? Новошта вы Пуціна тузаеце? Ну што, у вас праблем не хапае? Скорскі ж — дасведчаны чалавек. Мы з ім сустракаліся, размаўлялі. Чого яму наймецца наконт нашых выбараў? Ён няхай думае, што будзе заўтра. Сёння гноём закідалі Міністэрства замежных спраў польскае сяляне. А заўтра? Таму супакойцеся. Мы пра вас нешта кажам? Не!» — адрэагаваў на гэта Аляксандр Лукашэнка. Ён звярнуў увагу, што ў Польшчы ў маі гэтага года свае выбары. «Але мы не будзем у іх умешвацца. А калі хочаце, можам паказаць, што мы нешта ўмеем. Са штучным інтэлектам, IT-тэхналогіямі і іншым. Але мы такой мэты не ставім. Нам гэта не трэба. Мы не жадаем гэтай эскалациі», — сказаў беларускі лідар.

«Скорскаму чыркані, няхай свой нос не суне, куды яго не просяць», — сказаў Аляксандр Лукашэнка, звяртаючыся да польскага журналіста.

АБ ДЫЯЛОГУ З ЗАХАДАМ: «У ЕЎРОПЫ АДЗІН ШЛЯХ — ПРАВОДЗІЦЬ СВАЮ ПАЛІТЫКУ»

У Прэзідэнта спыталі, ці гатовы ён аднавіць дыялог з Захадам. Аляксандр Лукашэнка заўважыў, што беларускі бок ніколі ад гэтага не адмаўляўся. Ён падкрэсліў, што Еўрапейскі саюз — магутнае аб'яднанне, якое мае тэхналагічную эканоміку і моцную валюту. Там пражывае каля 450 мільёнаў чалавек, што значна больш, чым у ЗША.

«У Еўропы адзін шлях, разумны шлях — праводзіць сваю палітыку. Грошы ёсць, тэхналогіі ёсць. Патрэбны рэсурсы. Яны тут, на беларуска-расійскай прасторы. Яны ў Расіі. Дамойцеся з Расіяй. Яны ж вавы гатовы прыродны газ танней прадаваць, нафту таннейшую. І калі з Расіяй дамовіцца, — якая Амерыка, нават Кітай не справіцца з гэтым аб'яднаннем», — падкрэсліў Аляксандр Лукашэнка.

дзіць супраць Беларусі жорсткую палітыку: закрывае граніцы, закрывае свае парты для беларускіх грузаў. «Мы цярпліва ставімся да гэтага. Мы стварылі для літоўцаў і латышоў бязвіз, адкрылі граніцы — яны сваіх людзей палюхаюць, што мы іх тут будзем вербаваць. Ды бог з вамі! У нас завербавана дастаткова літоўцаў, не трэба нам нікога вербаваць. Не, «вось будучы вербаваць» і гэтак далей. Такое глупства!» — заявіў беларускі лідар. Ён падкрэсліў, што сёння Літва з'яўляецца марыянеткай Еўрапейскага саюза. «Вось і страцілі сваю краіну. Ёй пальцам пакажа Еўрапейскі саюз, Брусель — будзе рабіць, таму што яны сядзяць на грашах гэтага Бруселя. А не дай бог амерыканцы нешта скажуць — яны бягом бягуць рабіць», — сказаў ён.

АБ АДНОСІНАХ З ПОЛЬШЧАЙ: «ДАВАЙЦЕ СУПРАЦОЎНІЧАЦЬ РАЗАМ»

Польскі журналіст спытаў у Прэзідэнта, якімі ён бачыць далейшыя адносіны Беларусі і Польшчы. Але, перш чым казаць пра адносіны, Аляксандр Лукашэнка звярнуў увагу, што сёння Польшча праводзіць супраць Беларусі самую агрэсіўную і дрэнную палітыку. «Я нічога не прыдумляю. Мы — вашы суседзі, мы шмат гадоў жылі ў адной дзяржаве. Дрэнна, добра... Вы сёння прэтэндуеце на Заходнюю Беларусь да Мінска, пра Заходнюю Украіну пачалі ўжо гаварыць. Новошта вам гэта імперства? Вы ж разумееце, што вы ў нас нават метра тэрыторыі не атрымаеце. У нас жывуць палякі, але гэта мае палякі. Таму ў вас нейкія пасылы дзікія ідуць, калі вы спрабуеце абгрунтаваць тую ці іншую тэндэнцыю ў вашай палітыцы», — сказаў Аляксандр Лукашэнка. Ён падкрэсліў, што беларусы заўсёды былі сямбры для палякаў і хочучы жыць у сяброўстве. Але гэта жаданне не ўзаемнае.

Беларускі лідар нагадаў, што менавіта Польшча па камандзе Еўрасаюза і ЗША ўвела супраць Беларусі санкцыі, нягледзячы на цесныя бізнес-кантакты з польскімі прадпрыемствамі. Ён нагадаў, што ў 2020-м з польскага боку ішло не проста правае ўмяшанне ў выбарчы працэс, але і з тэрыторыі Польшчы накіроўваліся спробы разваліць краіну. Кіраўнік дзяржавы звярнуў увагу, што палякі пабудавалі на граніцы з Беларуссю сцяну нібыта для абароны ад мігрантаў. Прый гэтым, звярнуў увагу ён, праз Беларусь у ЕС ідзе толькі малая доля мігрантаў ад агульнага патоку. «Поўная карупцыя, хлусня. Ведаеце, колькі трэба часу мігрантам, каб пераадолець вашу сцяну? 10 хвілін — пад, 15 хвілін — цераз. А яны ж плаццяць прыстойныя грошы вашым там, хто ахоўвае граніцу», — прывёў яшчэ адзін факт кіраўнік дзяржавы.

Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што беларусы да палякаў ставяцца па-чалавечы, як да суседзяў. Па яго словах, Польшча талерантная, добрая, цудоўная краіна. «Чаму вы на нас глядзіце праз ствол гарматы ці праз прыцэл аўтамата? Мы не збіраемся на вас нападаць. Новошта? Мы ж не зможам вас перамагчы. Але і вы павінны ведаць, што вы нас не перамажаеце ніколі. Нават калі б у нас было Расіі, ядзернай зброі, яшчэ нечага», — сказаў ён. Беларускі лідар папярэдзіў, што палякі не змогуць увесць час сябраваць з Амерыкай, і прывёў у прыклад Украіну. Таму, па яго словах, варта аднавіць сяброўскія адносіны з суседзямі. «Калі вы хочаце, каб было добра, — здымаеце санкцыі, давайце супрацоўнічаць разам», — заклікаў Аляксандр Лукашэнка.

«У вас няпростая сітуацыя. Вы там пасварыліся з немцамі, ёсць вельмі сур'ёзныя праблемы.

ся, што вельмі цёпла ставіцца да гэтай краіны. Па яго словах, у Малдовы ёсць усё, каб квітнець. Але трэба мабілізавацца, знайсці шляхі аб'яднання краіны, захаваць яе суверэннітэт і ні ў якім разе не ламаць тую сістэму, якая ўжо выбудавана. «Вазьміце галаву ў рукі і пачынайце адстойваць краіну. Лічыце, што ёсць нейкі разбураны фундамент, і паціху пачынайце яе выбудоўваць. Вопыт ёсць. Хочаце дапамогі — калі ласка, можам дапамагчы, — адзначыў кіраўнік дзяржавы. — Я не кажу, што вы павінны пайсці нашым шляхам ці ў наш бок. Але новошта вы ламаеце тое, што стварылі? Я чалавек эвалюцыйнага развіцця. Давайце з таго, што ёсць, вырастаіце як дзяржава (а яна ёсць у вас, суверэнная) або на Захад ці на Усход. Але толькі не ламайце тое, што ёсць».

Аляксандр Лукашэнка ўпэўнены, што Малдове патрэбна моцная ўлада, здольная мабілізаваць народ і дамаўляцца, дзе толькі можа. Ён параіў таксама ні ў якім разе не абяпірацца на тых, хто патрабуе нейкай помкі. Па словах беларускага лідара, Малдова можа дасягнуць дамоўленасцяў і з Расіяй, і з Захадам, але рабіць гэта трэба выключна з пазіцыі ўласных, нацыянальных інтарэсаў.

АБ КРЫЎДАХ АРМЕНІІ: «Я ЗАЎСЁДЫ ПАДТРЫМЛІВАЎ ЦВЯРОЗЫ РОЗУМ»

«Яны пачалі падлашчвацца да ЕС. Небяспечная гульня. Супакойце яго там. Ён знішчыць Арменію. У яго праблема з аднаго боку — з усходу, у яго праблема з захаду. Ён яшчэ і Расію настройвае супраць сябе. Ён у акружэнні, невялікая тэрыторыя. Населенства не гіганцкае. І ён атачыў сябе ворагамі. Вось, Еўрасаюз пачне яму там нечым дапамагаць... Яму што, незразумела, што адбылося ва Украіне?» — выказаўся Аляксандр Лукашэнка аб кіраўніцтве Арменіі, размаўляючы з прадстаўніком гэтай краіны. Ён успомніў, што армянскія калегі пакрыўджаны на Беларусь за падтрымку Азербайджана. «Гасподзь з вамі, я заўсёды падтрымліваў цвярозы розум, быў за тое, каб не было вайны, каб мы не біліся адзін з адным», — заявіў Аляксандр Лукашэнка. Ён нагадаў, што некалі фактычна выконваў пасрэдніцкую функцыю паміж лідарамі Азербайджана і Арменіі, спрабуючы паспрыяць мірнаму вырашэнню тэрытарыяльнай спрэчкі. Беларускі лідар расказаў, што тады яго азербайджанскі калега Ільхам Аліеў займаў прагматычную пазіцыю, прапаноўваў эканамічнае супрацоўніцтва і інвестыцыі і не меў мэты ваяваць з Арменіяй. Але армянскі бок такі падыход не падтрымаў. «Ваяваць пачалі. Я пры чым тут? Мы за тысячы кіламетраў жывём. Я, ці што, гэту вайну развязаў? Тое, што адбылося, вынікі гэтых бітваў — віна кіраўніцтва ў Арменіі. Толькі віна», — абурэўся Прэзідэнт. «Але пытанне не ўва мне і Беларусі. Яны вырашылі, кіраўніцтва Арменіі, «стрэліць» у мяне, але ведаеце, у каго яны хацелі трапіць», — адзначыў кіраўнік дзяржавы. Разам з тым Аляксандр Лукашэнка прызнаўся, што, як і раней, вельмі добра ставіцца да армянскага народа.

АБ ПАМЫЛКАХ УЛАДЫ ЛІТВЫ: «ВОСЬ І СТРАЦІЛІ СВАЮ КРАІНУ»

Пагаварылі і пра блізкіх суседзяў. Прэзідэнт нагадаў, што калісьці беларусы марылі жыць так, як прыбалтыйскія рэспублікі. «У савецкія часы — «пад акупацыяй», як яны кажуць, — яны дасягнулі такіх вышыняў! Я быў у Літве. Людзі ў чарзе стаялі, каб купіць тэхніку, прадукты харчавання з Літвы», — згадаў ён. А сёння, звярнуў увагу беларускі лідар, пад уплывам дэмакратыі Літву фактычна знішчылі. А тым часам Літва право-

гэта вырашаецца за сталом перагавораў», — канстатаваў Аляксандр Лукашэнка.

Журналісты спыталі, ці будзе ён настойваць на прысутнасці Беларусі за гэтым сталом перагавораў. Прэзідэнт адказаў станоўча і растлумачыў сваю пазіцыю. Найперш адзначыў, што тут няма ніякіх асабістых амбіцый, як гэта часта прадстаўляюць. Тут два ключавыя пытанні: нацыянальны інтарэсы і бяспека ў рэгіёне.

У Прэзідэнта пацкавіліся яго меркаваннем наконт магчымай міратворчай місіі краін Захаду, каб ахоўваць граніцы ў выпадку дасягнення пераможчых на Украіне. Аляксандр Лукашэнка адказаў, што найлепшым варыянтам для гэтага былі б беларускія міратворцы. «Але, каб вы разумелі, я туды не рвуся і, хутчэй за ўсё, я сваіх людзей (на сёння) туды не збіраюся адпраўляць — міратворцаў. Не збіраюся. Але беларусы толькі могуць забяспечыць паміж сябрэднім і старэйшым братам нармальныя ўзаемаадносіны», — удакладніў ён.

Прэзідэнт адзначыў, што гатовы да любога развіцця падзей на беларуска-ўкраінскай граніцы. «Мне ўсё роўна, каго яны паставяць па той бок граніцы. Крок налева, крок направа за межы дзяржаўнай граніцы — вы ведаеце нашу рэакцыю», — заявіў ён.

На сёння беларуска-ўкраінская граніца застаецца закрытай наглуха. Прапаноўвае беларускага боку адкрыць яе не знаходзяць падтрымкі з боку суседзяў. Аднак, як расказаў Аляксандр Лукашэнка, беларусы і ўкраінцы падтрымліваюць пэўныя кантакты. У прыватнасці, беларусы дапамагае Расіі ў Украіне ў абмене ваеннапапалоннымі. У Беларусі толькі ў мінулым годзе прынялі амаль 300 тысяч бежанцаў з Украіны. «Да «агрэсара» прыбылі. Дапамагаем ім», — заўважыў кіраўнік дзяржавы. Частка ўкраінцаў далей з'язджае ў Польшчу, частка — у Расію, некаторыя ў Беларусь. «Вось вам дом, вось вам трактар, камбайн, завод, фабрыка — ідзіце працуйце. Вашым дзецям — бясплатную адукацыю, бясплатную ахову здароўя, у дзіцячыя сады і іншае, і іншае. Вось такое наша стаўленне да ўкраінцаў, калі яны да нас прыязджаюць жыць. Да ўсіх», — заявіў Аляксандр Лукашэнка.

Кіраўнік дзяржавы згадаў адну з нядаўніх заяў Уладзіміра Зяленскага, што ён хацеў міру, а Прэзідэнт Беларусі нібыта прапаноўваў нанесці удар па Мазырскім НПЗ. «Слухайце, калі я гэта пачуў, імя стала дрэнна. Для мяне абсалютна было непрымальна — прапанаваць Зяленскаму нанесці удар па нашым НПЗ. Па самым лепшым, я б сказаў, у свеце заводзе, які мы нядаўна падарніравалі, уклаўшы туды вялізныя сродкі. Клянуся вам, што такога не было. Ну новошта ты гэта кажаш? Ты кепскі шуюмен, ты нават не Трамп. Хлусіш!» — адрэагаваў на гэта ён.

Беларускі лідар перакананы, што ўкраінскі народ чакае цяжкі лёс, калі яны не вызначыцца са сваім лідарам і ўладай і не разумеюць, што ім трэба аднавіць краіну самім. Таксама, па яго словах, дапамогуць ім у гэтым толькі суседзі, не Захад.

АБ СІТУАЦЫІ Ў МАЛДОВЕ: «ВАЗЬМІЦЕ ГАЛАВУ Ў РУКІ І ПАЧЫНАЙЦЕ АДСТОЙВАЦЬ КРАІНУ»

Журналісты з Малдовы спыталі ў Аляксандра Лукашэнкі, якой ён бачыць будучыню іх краіны. Найперш беларускі лідар прызнаў-

не прамокнуць пад ядзерным «дажджом», а каб гэтага «дажджу» ўвогуле не было», — вобразна растлумачыў ён.

У працяг тэмы абароны закранулі і пытанне размяшчэння на беларускай тэрыторыі «Арэшніка». Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што расшэнне размяшчэння ў Беларусі гэты комплекс — гэта адказ на жаданне і магчымасць размяшчэння амерыканскіх ракет сярэдняй далёкасці ў Еўропе. Журналісты спыталі, дзе дакладна будзе размешчаны «Арэшнік». «Туды, бліжэй да Смаленска. Я так мару. А там паглядзім», — адказаў кіраўнік дзяржавы. Спыталі і пра тэрміны пастаўкі. Па словах Аляксандра Лукашэнкі, яны з Уладзімірам Пуціным пакуль тэрміны не вызначалі. «Не гарыць», — заўважыў беларускі лідар.

АБ УПЛЫВЕ ТРАМПА: «ЁН МОЖА ПАСТУПІЦЬ АЛАГІЧНА»

На прэс-канферэнцыі Прэзідэнта Беларусі журналісты (найперш заходнія) нямала ўвагі ўдзялілі і іншаму прэзідэнту — выбранаму нядаўна Прэзідэнту ЗША Дональду Трампу.

«Дональд — класны артыст, акцёр. Ён шоумен, бізнесмен і іншае. Вельмі класны. Ён умее гэта рабіць. Мы таксама гэта ўмеем рабіць. Але ў яго характар такі, што ён не саромеецца гэта рабіць. Як вопытны палітык, павінен сказаць, што я не зусім разумею і не ведаю, што зменіцца ў нас у нашым рэгіёне пасля прыходу да ўлады Трампа», — адказаў Аляксандр Лукашэнка на пытанне аб тым, якіх геапалітычных змяненняў ён чакае пасля прыходу Трампа да ўлады.

Разам з тым не выключана, што Дональд Трамп можа паўплываць на вырашэнне канфлікту ва Украіне. І тут, па словах беларускага лідара, варта спадзявацца на «алагічнае расшэнне» амерыканскага прэзідэнта, на якое ён здольны ў параўнанні з традыцыйнай паліты-

«У гэтым годзе развязака нейкая будзе. Я не гавару, што скончыцца вайна і іншае. Канфліктаваць, напэўна, яшчэ доўга будзе, але развязака будзе. Святло ў канцы тунэля з'явіцца ў гэтым годзе», — заявіў Прэзідэнт.

Ён неаднаразова падкрэсліваў, што беларускі бок выступае за мір ва Украіне. Але, па словах Аляксандра Лукашэнкі, сёння трэба ўлічваць усё, і пазіцыю Расіі: без яе нікуды. «Ніякая Амерыка ніколі Расію не прымусіць. Трамп не ідзёт, не дурань, ён так Пуціну не скажа. А калі скажа, гэта будзе на шкоду. Нельга панукаць і намі круціць. У нас ёсць свае інтарэсы, а ў Расіі тым больш. Але мы не хочам вайны, мы не хочам смерцяў людзей, бо загінучы мільёны. Каму гэта патрэбна? Трэба цяпер спыніцца. І гэта ў інтарэсах найперш Еўропы», — адзначыў ён.

Для дасягнення міру патрэбен кампраміс. З разлікам на тое, што надыдзе час, народы вызначацца, дзе ім жыць і якую валюту выкарыстоўваць. «Народы! Толькі не трэба ім перашкаджаць. Але, зноў жа,

